

за преодоляване на местните затруднения, популяризират се първите опити за внедряването на машинна обработка в някои наши селища³⁹.

Не по-малко ценни за общото културно-техническо издигане на българския народ и насочването на неговото внимание към научно-техническото развитие на човечество, а по този начин импулсиращи и българското техническо развитие, са многобройните монографии, статии и съобщения за различни учени /Коперник, Нютон, П. Берон, Стефансон (Стефънсън) и др./, също за постиженията на геологията, физиката, математиката, астрономията /особено много/, химията, океанологията, метеорологията и тяхното практическо използване, както и за големите успехи в областта на енергетиката, парните двигатели, въздухоплаването, корабоплаването, фотографията, полиграфията и т. н. Всичко това оказва огромно въздействие в съзнанието на българския народ, поощрява неговите идеи и амбиции, стимулира целите му за научно-техническото развитие.

Анализирайки изложеното, могат да се направят следните по-важни заключения за отношението на нашите възрожденци към техническия прогрес:

1. Това е непрекъснатото търсене на практическия ефект от техническите нововъведения, практическата насоченост и резултатност от развитието на науката.

2. Нашите възрожденци са търсели най-прогресивното, най-новото, за да го направят достояние на българския народ. Те винаги са подчертавали общонародната значимост, като са игнорирали и рязко критикували онези нововъведения, които са били в ущърб на болшинството, а са представлявали интерес само за отделни личности, т. е. българската възрожденска техническа книжнина има прогресивен характер.

3. На техническия прогрес се гледа реалистично. Прави чест на българския възрожденски печат, че не е помествал антинаучни, лъжливи, грубо погрешни данни за науката и техническото развитие. Естествено е, че някои статии са по-слаби, елементарни, но винаги са пропити от най-добри намерения, търсена е истината.

4. Прави впечатление огромното тематично разнообразие на публикуваните материали. Почти няма сфера на науката и техниката, която да не е засегната в по-голяма или по-малка степен.

5. Почти всички възрожденски издания публикуват материали, свързани с техническия прогрес, като всяка година броят на тези материали прогресивно се увеличава.

Отношението на нашите възрожденци към техническия прогрес и отражени-